

Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia.

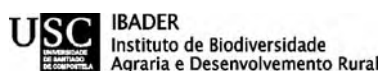
Fichas descritivas

Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descritivas

**Pablo Ramil Rego
Manuel Antonio Rodríguez Guitián
Javier Ferreiro da Costa
Marco Rubinos Román
Luis Gómez-Orellana Rodríguez
Belén de Nóvoa Fernández
Boris Alejandro Hinojo Sánchez
Susana Martínez Sánchez
Carmen Cillero Castro
Ramón Alberto Díaz Varela
Patricia María Rodríguez González
Castor Muñoz Sobrino**

**GI-1934 TTB
Universidade de Santiago de Compostela**

Monografías do IBADER - Lugo 2008

Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descritivas

Primeira edición: 2008

Autores: Pablo Ramil Rego; Manuel Antonio Rodríguez Guitián; Javier Ferreiro da Costa; Marco Rubinos Román; Luis Gómez-Orellana Rodríguez; Belén de Nóvoa Fernández; Boris Alejandro Hinojo Sánchez; Susana Martínez Sánchez; Carmen Cillero Castro; Ramón Alberto Díaz Varela; Patricia María Rodríguez González; Castor Muñoz Sobrino

A efectos bibliográficos a obra debe citarse:

Ramil Rego, P.; Rodríguez Guitián, M.A.; Ferreiro da Costa, J.; Rubinos Román, M.; Gómez-Orellana, L.; de Nóvoa Fernández, B.; Hinojo Sánchez, B.A.; Martínez Sánchez, S.; Cillero Castro, C.; Díaz Varela, R.A.; Rodríguez González, P.M. & Muñoz Sobrino, C. (2008). Os Hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descritivas. Monografías do Ibader. Universidade de Santiago de Compostela. Lugo

Deseño e Maquetación: GI-1934 TTB - IBADER

Fotografía: Arquivo fotográfico GI-1934 TTB - IBADER

Ilustracións: GI-1934 TTB - IBADER

ISSN edición impresa: 1888-5810

ISSN edición dixital: 1988-8341

<http://www.ibader.org>

Depósito Legal: C 173-2008

Edita: IBADER. Instituto de de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural. Universidade de Santiago de Compostela, Campus Universitario s/n. E-27002 Lugo, Galicia.

<http://www.ibader.org>

Copyright: Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural (IBADER).

Colabora:

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
E DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL

DIPUTACIÓN PROVINCIAL DE LUGO
I N L U D E S

IBADER
Instituto de Biodiversidade
Agraria e Desenvolvemento Rural

8 Hábitats rochosos e covas.

8230 Rochedos silíceos con vexetación pioneira da *Sedo-Scleranthion* ou da *Sedo albi-Veronicion dillenii*.

Correspondencias

Paleartic	62.42
Ramsar	---
IHG	---

Denominación oficial

Inglés	Siliceous rock with pioneer vegetation of the <i>Sedo-Scleranthion</i> or of the <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>
Castelán	Roquedos silíceos con vexetación pionera del <i>Sedo-Scleranthion</i> o del <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>

Denominación vulgar

Galego	Pena, penedo, lastra, laxe, rocha, muria.
Castelán	Peña, roca, cantil, acantilado

Descrición científica

Descrición do Manual de Interpretación dos Hábitats da UE

Comunidades pioneiras das alianzas *Sedo-Scleranthion* e *Sedo albi-Veronicion dillenii* que colonizan solos esqueléticos e superficies rochosas. Como resultado da súa adaptación á seca, este tipo de vexetación é de carácter aberto e está dominada por brións, líques e crasuláceas.

Características diagnósticas do hábitat

Características estacionais.

Rochedos silíceos de inclinación variable colonizados por comunidades vivaces pouco densas de baixa talla e cobertura laxa que se desenvolven sobre gretas e solos esqueléticos de poucos centímetros de espesor.

Fisionomía e estrutura.

Formacións herbáceas pouco densas e de baixa talla dominadas por plantas gramíneas (*Dianthus langleanus*, *Festuca* spp., *Avenula sulcata*, etc.) e crasuláceas (*Sedum anglicum* subsp. *pyrenaicum*, *Sedum brevifolium*) xunto a algúns brións e líques.

Variabilidade.

A pesar de que as especiais condicións ambientais que caracterizan a este tipo de hábitat non favorecen a integración dun número grande de especies vexetais nas comunidades que alberga, pódese establecer un gradiente de termicidade asociado á altitude. Isto tradúcese na presenza nas áreas baixas de determinadas especies termófilas (*Davallia canariensis*, *Annogramma leptophylla*) que desaparecen ao ascender en altitude; no extremo oposto atópanse algunhas especies orófilas (*Agrostis durieui*, *Armeria durieui*, *Dianthus langleanus*, *Saxifraga pentadactylites*, etc.) frecuentes en áreas elevadas do interior.

8 Hábitats rochosos e covas.

8230 Rochedos silíceos con vexetación pioneira da *Sedo-Scleranthion* ou da *Sedo albi-Veronicion dillenii*.

Especies indicadoras segundo Manual de Interpretación dos Hábitats da UE

Bríons:

Ceratodon purpureus, *Polytrichum piliferum*.

Plantas:

***Sedo-Scleranthion*:** *Sedum annuum*, *Sempervivum arachnoideum*, *Sempervivum montanum*, *Silene rupestris*, *Veronica fruticans*.

***Sedo albi-Veronicion dillenii*:** *Gagea bohemica*, *Gagea saxatilis*, *Riccia ciliifera*, *Veronica dillenii*, *Veronica verna*.

Plantas presentes nos dous sintaxa: *Allium montanum*, *Sedum acre*, *Sedum album*, *Sedum reflexum*, *Sedum sexangulare*, *Scleranthus perennis*, *Rumex acetosella*.

Especies indicadoras para Galicia

Líquens:

Cladonia spp.

Plantas:

Agrostis durieui, *Aira praecox*, *Avenula sulcata*, *Crocus serotinus*, *Dianthus langedanus*, *Festuca brigantina* subsp. *actyophyta*, *Gagea lutea*, *Knautia arvensis*, *Rumex acetosella*, *Sagina merinoi*, *Sedum anglicum* subsp. *pyrenaicum*, *Sedum brevifolium*, *Sempervivum cantabricum*, *Thymus caespititius*.

Especies da Directiva 92/43/CEE que poden atoparse no hábitat

Plantas:

Centaurea borjae, *Festuca elegans*, *Narcissus bulbocodium*, *Narcissus triandrus*, *Santolina semidentata*.

Correspondencia fitosociolóxica

CLASE SEDO-SCLERANTHETEA

Orde Sedo-Scleranthetalia

Alianza Sedion pyrenaici

As. *Agrostio durieui-Sedetum pyrenaici*

Alianza Sedion anglici

As. *Sedo pruinati-Thymetum caespititii*

As. *Euphorbio hirtae-Centaureetum corcubionensis*

Hábitats asociados ou en contacto

Este tipo de hábitat adoita aparecer asociado a "Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica" (8220), pasteiros perennes silíceos (6160) e desprendementos silíceos (8130). Con certa frecuencia aparece facendo contacto con diversos tipos de bosques (9180*, 91E0*, 9230, 9330, 9340).

Comunidades pioneiras (hábitat 8230) sobre rochedos silíceos, nas que se pode apreciar a presenza de *Narcissus triandrus* (Mercurín, Folgoso do Courel).

8 Hábitats rochosos e covas.

8230 Rochedos silíceos con vexetación pioneira da *Sedo-Scleranthion* ou da *Sedo albi-Veronicion dillenii*.

Distribución xeográfica

Distribución na Unión Europea

Distribución na Unión Europea

Trátase dun tipo de hábitat amplamente estendido polos países da área continental da UE.

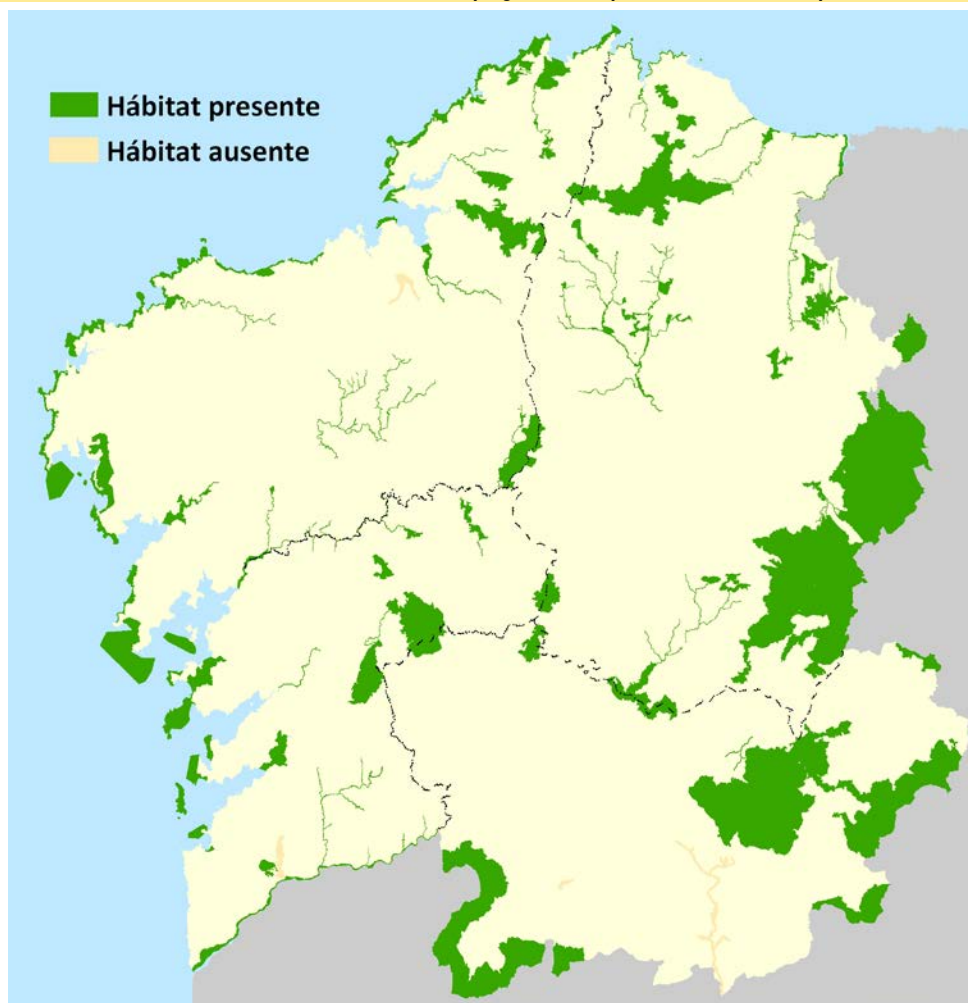
Distribución en Galicia

A abundancia de afloramentos rochosos silíceos que se dá en Galicia, especialmente nas áreas de topografía máis abrupta, favorece a presenza deste tipo de hábitat.

Distribución na Rede Natura 2000 de Galicia

Hábitat presente na maior parte de espazos de Galicia.

Distribución dentro da Rede Natura 2000 de Galicia (Lugares de Importancia Comunitaria)

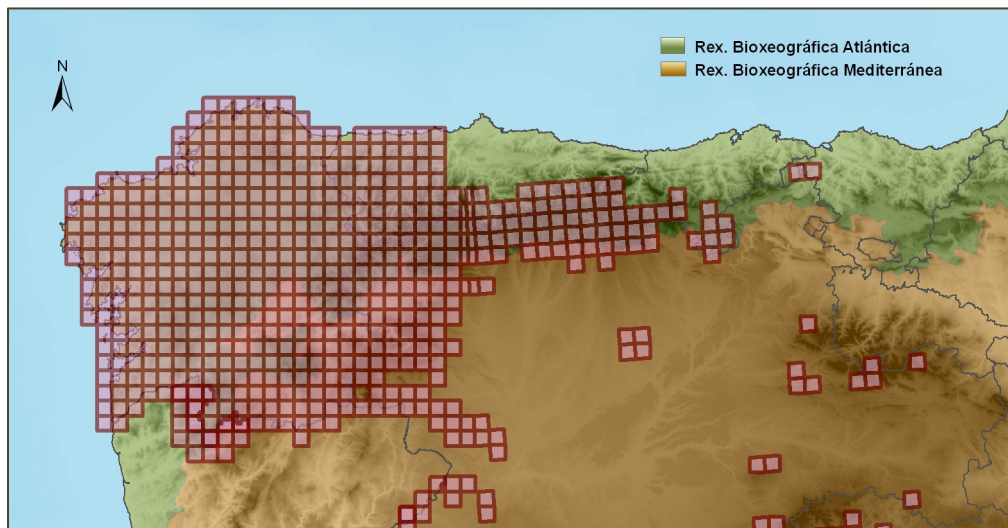

8 Hábitats rochosos e covas.

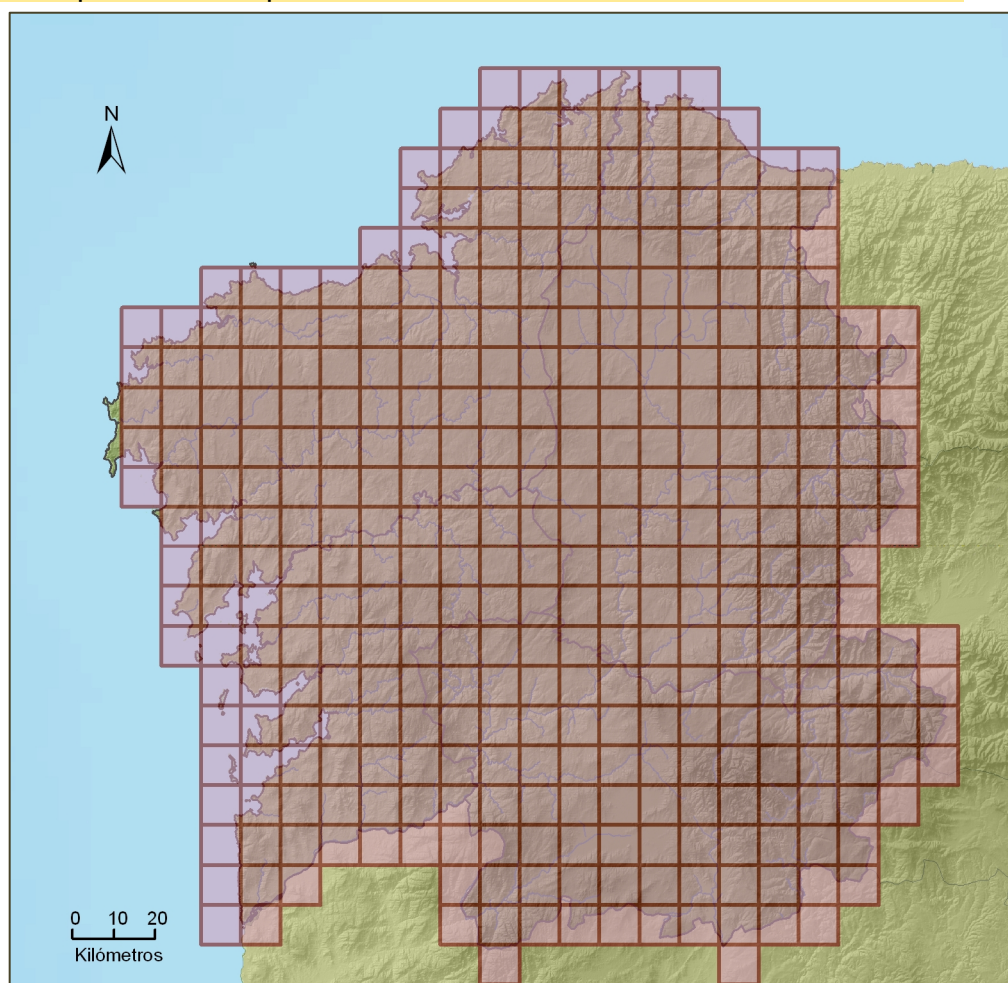
8230 Rochedos silíceos con vexetación pioneira da *Sedo-Scleranthion* ou da *Sedo albi-Veronicion dillenii*.

Área de presenza

Área de presenza no Norte Peninsular por cuadrículas UTM de 100 Km². Distribución a partir da EEA.

Área de presenza en Galicia por cuadrículas UTM de 100 Km². Datos actualizados 2008.

8 Hábitats rochosos e covas.

8230 Rochedos silíceos con vexetación pioneira da *Sedo-Scleranthion* ou da *Sedo albi-Veronica dillenii*.

Presenza nos Lugares de Importancia Comunitaria (LIC)

Cod.	Denominación	Prov.	Cod.	Denominación	Prov.
ES1110001	Ortigueira-Mera	C ●	ES1120015	Serra do Xistral	Lu ●
ES1110002	Costa Ártabra	C ●	ES1120016	Río Cabe	Lu ●
ES1110003	Fragas do Eume	C ●	ES1120017	Costa da Mariña Occidental	Lu ●
ES1110004	Encoro Abegondo Cecebre	C ●	ES1130001	Baixa Limia	Ou ●
ES1110005	Costa da Morte	C ●	ES1130002	Macizo Central	Ou ●
ES1110006	Complexo Corrubedo	C ●	ES1130003	Bidueiral de Montederramo	Ou ●
ES1110007	Betanzos-Mandeo	C ●	ES1130004	Pena Veidosa	Ou ●
ES1110008	Carnota-Monte Pindo	C ●	ES1130005	Río Támega	Ou ●
ES1110009	Costa de Dexo	C ●	ES1130006	Veiga de Ponteliñares	Ou ●
ES1110010	Estaca de Bares	C ●	ES1130007	Pena Trevinca	Ou ●
ES1110011	Esteiro do Tambre	C ●	ES1130008	Pena Maseira	Ou ●
ES1110012	Monte e Lagoa de Louro	C ●	ES1130009	Serra da Enciña da Lastra	Ou ●
ES1110013	Xubia-Castro	C ●	ES0000001	Illas Cíes	Po ●
ES1110014	Serra do Careón	C ●	ES1140001	Sistema fluvial Ulla-Deza	Po ●
ES1110015	Río Anllóns	C ●	ES1140002	Río Lérez	Po ●
ES1110016	Río Tambre	C ●	ES1140003	A Ramallosa	Po ●
ES1120001	Os Ancares-O Courel	Lu ●	ES1140004	Complexo Ons-O Grove	Po ●
ES1120002	Río Eo	Lu ●	ES1140005	Monte Aloia	Po ●
ES1120003	Parga-Ladra-Támoga	Lu ●	ES1140006	Río Tea	Po ●
ES1120004	A Marronda	Lu ●	ES1140007	Baixo Miño	Po ●
ES1120005	As Catedrais	Lu ●	ES1140008	Brañas de Xestoso	Po ●
ES1120006	Carballido	Lu ●	ES1140009	Cabo Udra	Po ●
ES1120007	Cruzul-Agüeira	Lu ●	ES1140010	Costa da Vela	Po ●
ES1120008	Monte Faro	Lu ●	ES1140011	Gándaras de Budiño	Po ●
ES1120009	Monte Maior	Lu ●	ES1140012	Illas Estelas	Po ●
ES1120010	Negueira	Lu ●	ES1140013	Serra do Candán	Po ●
ES1120011	Ría de Foz-Masma	Lu ●	ES1140014	Serra do Cando	Po ●
ES1120012	Río Landro	Lu ●	ES1140015	Sobreirais do Arnego	Po ●
ES1120013	Río Ouro	Lu ●	ES1140016	Enseada de San Simón	Po ●
ES1120014	Canón do Sil	Lu ●			

Presenza en Zonas de Especial Protección para as Aves (ZEPA)

Cod.	Denominación	Prov.	Cod.	Denominación	Prov.
ES0000086	Ría de Ortigueira e Ladrado	C ●	ES1130009	Serra de Enciña da Lastra	Ou ●
ES0000176	Costa da Morte (Norte)	C ●	ES0000376	Baixa Limia-Serra do Xurés	Ou ●
ES0000258	Costa de Ferrolterra-Valdoviño	C ●	ES0000437	Pena Trevinca	Ou ●
ES0000313	Complexo Litoral Corrubedo	C ●	ES0000001	Illas Cies	Po ●
ES0000085	Ribadeo	Lu ●	ES0000087	Complexo Umia-O Grove	Po ●
ES0000373	Ría de Foz	Lu ●	ES0000254	Illa de Ons	Po ●
ES0000372	Costa da Mariña Occidental	Lu ●	ES0000375	Esteiro do Miño	Po ●
ES0000374	Ancares	Lu ●			

8 Hábitats rochosos e covas.

8230 Rochedos silíceos con vexetación pioneira da *Sedo-Scleranthion* ou da *Sedo albi-Veronicion dillenii*.

Aspecto das representacións do hábitat en Galicia

Aspecto dun afloramento rochoso silíceo sobre o que se desenvolve a vexetación pioneira típica do hábitat 8230 (Serra do Candán, Forcarei).

Detalle da vexetación que forma parte do hábitat 8230, neste caso dominada por brións, líques do xénero *Cladonia* e a crasulácea *Sedum brevifolium* (Serra do Xistral).

8 Hábitats rochosos e covas.

8230 Rochedos silíceos con vexetación pioneira da *Sedo-Scleranthion* ou da *Sedo albi-Veronicion dillenii*.

Aproveitamentos

Aproveitamentos tradicionais do hábitat

Non se coñecen aproveitamentos tradicionais xeneralizados, salvo a extracción puntual de material pétreo utilizado en construcións ou o pastoreo ocasional con gando menor nas áreas de menor inclinación.

Estado de conservación

Indicadores do estado de conservación do hábitat

A presenza de vexetación herbácea adaptada aos condicionantes ecolóxicos intrínsecos deste tipo de hábitat e a dalgúns arbustos ou exemplares ananizados de especies arbóreas caracterizan un estado de conservación favorable para este tipo de hábitat.

Factores que dificultan ou impiden o estado de conservación favorable

A presión antroppo-zoóxena (pastoreo, acondicionamento para o tránsito, instalación de canteiras, etc.) e os incendios forestais son os principais factores que inflúen negativamente no estado de conservación do hábitat. Nalgunhas localidades ocupadas por este hábitat fomentouse a práctica da escalada deportiva, actividade incompatible co mantemento dun estado de conservación favorable.

Factores que contribúen ao estado de conservación favorable do hábitat

Como no caso de hábitats similares ao aquí descrito, a ausencia de pastoreo e de prácticas extractivas permite o estado de conservación favorable do hábitat.

Bibliografía

Bellot (1968), Morla (1983), Guitián (1984b), Ortiz (1986), Fernández Prieto et al. (1987a), Silva-Pando (1990), Ortiz & Rodríguez-Oubiña (1993), Rodríguez Guitián & Guitián Rivera (1993a), Díaz González & Fernández Prieto (1994), Rodríguez-Oubiña & Ortiz (1993, 1998), Rodríguez-Oubiña et al. (1996b), Iglesias (1998), Ortiz et al. (1999,2000), Pulgar (1999), Izco et al. (2000, 2001) e datos propios.

